

ЗАТВЕРДЖЕНО
Методичною радою
університету
від 26.02.2020
(протокол №5)

Силабус
навчальної дисципліни
Психодіагностика
2025-2026 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: Середня освіта (українська мова і література). Практична психологія

Спеціальність: 014 Середня освіта

Предметна спеціальність: 014.01 Українська мова і література

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти: I рівень

Викладач (і)	Федорик Вікторія Володимирівна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-psihologiya/composition-kaf-psihologiya/fedorik-vv/
Контактний тел.	+38(066)-69-86-531
Е-mail викладача:	fedorikvv@gmail.com
Графік консультацій	Понеділок 12.30-13.00 Середа 16.00-17.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
4/120	20	20	80	Екзамен

Семестр: весняний.

Мова навчання: українська

Ключові слова: діагностика, діагностичні методи, проєктивні методики, тести, анкетування, опитування, психодіагностичне обстеження, психодіагностика параметрів особистості.

Мета та предмет курсу: формування системи знань щодо психодіагностики як науки і забезпечення теоретичної підготовки майбутніх спеціалістів; формування практичних вмінь проведення психодіагностичного обстеження і забезпечення практичної підготовки майбутніх спеціалістів; сприяння самопізнанню та особистісному розвитку студентів-психологів, формуванню психодіагностичного мислення, активізації творчого потенціалу майбутніх психологів.

Завдання курсу:

- розширити світоглядний і професійний горизонт здобувачів в результаті ознайомлення з основами психодіагностики як науки;
- сформувати у здобувачів уявлення про основні закономірності організації та проведення психодіагностичного обстеження;
- ознайомити здобувачів з концептуальними та методичними основами сучасної психодіагностики;

- сформувати у здобувачів знання щодо нормативних вимог до психодіагностичних методик; сформувати у здобувачів навички підбору психодіагностичних методик та їх застосування; сформувати у здобувачів навички аналізу специфіки використання тестів, стандартизованих самозвітів та проєктивних методик.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні

знати:

- теоретико-методологічні засади та принципи психодіагностики;
- категорійно-понятійний апарат науки;
- зв'язок психодіагностики з іншими науками;
- історію розвитку психодіагностики як науки та її місце в системі психологічних знань;
- класифікацію психодіагностичних методик;
- основні психометричні характеристики психодіагностичних методик;
- процедуру і зміст постановки психологічного діагнозу;
- етичні та правові основи психодіагностичної роботи.

вміти:

- оперувати понятійно-категоріальним апаратом психодіагностики;
- використовувати методи психодіагностики у власній дослідницькій і практичній діяльності;
- орієнтуватися у різних типах психодіагностичних методик;
- працювати з психодіагностичними методиками;
- планувати психодіагностичний процес у ситуації проведення діагностики;
- підбирати психодіагностичний інструментарій у відповідності до індивідуальних особливостей індивіда та цілей дослідження;
- проводити психодіагностичне обстеження, збирати емпіричні дані, здійснювати обробку кількісних та якісних даних;
- проводити інтерпретацію результатів психодіагностичного обстеження, використовувати отримані результати в подальшій практичній роботі;
- узагальнювати та систематизувати результати психодіагностичних досліджень, представляти їх в наочній формі;
- дотримуватися у своїй діяльності професійно-етичних норм.

Компетентності та програмні результати навчання:

№ з/п	Програмні компетентності	Результати навчання
1.	<p>К. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з української мови та літератури, педагогіки, психології, теорії та методики навчання й характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в ЗЗСО.</p> <p>Ability to solve complex specialized problems in the field of secondary education, which involves the application of theoretical knowledge and practical skills in the Ukrainian language and literature, pedagogy, psychology, theory,</p>	<p>РН 1. Відтворює основні концепції та принципи педагогіки й психології; враховує в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.</p> <p>LO 1. Represents the basic concepts and principles of pedagogy and psychology; Considers the developmental, age-related and other individual students characteristics.</p> <p>РН 5. Вибирає відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; аналізує динаміку особистісного розвитку учнів, визначає ефективні шляхи їхньої мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з</p>

	and methods of teaching and is characterized by the complexity, and uncertainty of the conditions for organizing the educational process in general secondary education.	урахуванням здібностей та інтересів кожного з них. LO 5. Selects appropriate forms and methods of educating students in the classroom and in extracurricular activities; analyzes the dynamics of personal development of students, determines effective ways to motivate them to self-development and to guide them to progress and achievement, taking into account the abilities and interests of each of them.
2.	<p>ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи в команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.</p> <p>ГС 06. Ability to interaction and teamwork in the field of professional activity, communication with representatives of other professional groups.</p> <p>ЗК 9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.</p> <p>ГС09. Ability to maintain personal physical and mental health, lead a healthy lifestyle, manage emotional state, interact with participants in the educational process, use various types and forms of physical activity.</p>	<p>РН 11. Виявляє навички роботи в команді, адаптації та дії в новій ситуації, пояснює необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету в професійній діяльності.</p> <p>LO 11. Demonstrates skills of teamwork, adaptation and action in a new situation, explains the need to ensure equal opportunities and gender parity in professional activities.</p>
3.	<p>СК 1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.</p> <p>SC 1. Ability to use terms in psychology</p> <p>СК 2. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.</p> <p>SC 2. Ability to collect and critically process, analyze and summarize psychological information.</p> <p>СК 3. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).</p> <p>SC 3. Ability to arrange and provide psychological assistance (individual and group).</p> <p>СК 4. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну</p>	<p>ПР 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>PL 1. Analyze and explain mental phenomena, identify psychological problems and suggest ways to solve them</p> <p>ПР 2. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.</p> <p>PL 2. Justify own position, draw independent conclusions based on the results of own research and analysis of literary sources</p> <p>ПР 3. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології</p>

	<p>роботу відповідно до запиту. SC 4. Ability to perform educational and psychoprophylactic work. СК 5. Здатність дотримуватися норм професійної етики. SC 5. Ability to comply with the ethics of the profession</p>	<p>психологічної допомоги. PL 3. Apply valid and reliable psychodiagnostic tools (tests, questionnaires, projective techniques, etc.) for psychological research and psychological assistance technologies. ПР 4. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.</p>
<p>4.</p>	<p>ПК 1. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови та літератури в практиці навчання української мови й викладання літератури в ЗЗСО. SC 01. Ability to use the achievements of modern science in the field of theory and history of the Ukrainian language and literature in the practice of teaching Ukrainian language and teaching literature in general secondary schools</p>	<p>ПР 4. Reflect and critically evaluate the reliability of the results of psychological research, formulate reasoned conclusions ПР 5. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання. PL 5. Offer ways of solving psychological problems and tasks in the process of professional activity, making and arguing their own decisions on their solution. ПР 6. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності. PL 6. Interacting, communicating, being understood, and tolerating people with different cultural or gender-age differences. ПР 7. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога. PL 7. To know, understand, and comply to the ethical principles of professional psychology. ПР 8. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності. PL 8. Demonstrate socially responsible and conscious behavior, follow humanistic and democratic values in professional and social activities.</p>

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Психодіагностика як наука та практична галузь

- Тема 1. Предмет, завдання та функції психодіагностики
- Тема 2. Психодіагностичні методики. Психометричні основи психодіагностики
- Тема 3. Проективні методи в психодіагностиці особистості
- Тема 4. Ідеографічні методи в психодіагностиці. Метод «Аналіз структури особистості» А. Болдуїна.
- Тема 5. Колажування в психодіагностиці
- Тема 6. Мандала в психодіагностиці
- Тема 7. МАК (метафоричні асоціативні карти) в психодіагностиці
- Тема 8. Організація та проведення психодіагностичного обстеження

Змістовий модуль 2. Психодіагностика параметрів особистості

- Тема 1. Психодіагностика особистості
- Тема 2. Психодіагностика інтелекту
- Тема 3. Психодіагностика психічних процесів
- Тема 4. Психодіагностика емоційно-вольової сфери особистості
- Тема 5. Психодіагностика індивідуально-типологічних особливостей особистості
- Тема 6. Психодіагностика самооцінки
- Тема 7. Психодіагностика здібностей та креативності

Змістовий модуль 3. Психодіагностика дітей

- Тема 1. Психодіагностичне вивчення окремих параметрів особистості дитини різного віку
- Тема 2. Діагностика готовності дітей до школи

Змістовий модуль 4. Психодіагностика поведінки особистості

- Тема 1. Психодіагностика мотивації
- Тема 2. Психодіагностика міжособистісних стосунків
- Тема 3. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях

Змістовий модуль 5. Психодіагностика в різних сферах соціальної практики

- Тема 1. Особливості застосування психодіагностичного інструментарію в умовах соціальних служб
- Тема 2. Діагностика порушень розвитку та емоційно-особистісної дезадаптації

Методи навчання: Поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій: лекції (тематична/проблемна), практичні, пояснення, опитування, ілюстрування, проблемна бесіда, тестування, метод ситуацій, дискусія, «мозковий штурм», робота в малих групах та ін.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Відпрацювання практичних та лабораторних занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) відбуваються на консультаціях згідно графіку.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти дотримуються правил академічної доброчесності згідно Положення про академічну доброчесність у БДПУ. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекції та практичні заняття курсу. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: Вивчення курсу потребує використання сучасного інформаційно-комунікаційного обладнання; комп'ютерної техніки, мережевих систем пошуку та обробки інформації, інтернет-ресурсів; бібліотечних ресурсів та технологій, зокрема електронних; мультимедійного обладнання.

Система оцінювання та вимоги:

Поточне оцінювання									Загальні бали за поточне оцінювання	Екзамен (тести+практичне завдання)	Сума
№	1	2	3	4	5	6	7-8	9-10			
Практичне заняття	3	3	3	3	3	3	6	6	50	100:2=50	100
Самостійна робота	3	3	3	2	3	3	3				

Критерії оцінювання практичного заняття

Оцінка за заняття в балах	Критерії оцінювання
<u>3 бали</u>	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу практичного заняття. Правильно, аргументовано розкриває зміст теоретичних питань, виділяє суттєві ознаки вивченого, виявляє причинно-наслідкові зв'язки, вільно оперує фактами та відомостями, може відстоювати власну позицію в питаннях, що розглядаються..
<u>2,5 бали</u>	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом практичного заняття, розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при розкритті деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, є окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
<u>2 бали</u>	Студент засвоїв основи теоретичного матеріалу, передбаченого практичним заняттям. Розуміє основні теоретичні положення за темою заняття, розкриває основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації власної думки.
<u>1,5 бали</u>	Студент має певні знання з теми практичного заняття. У розкритті основних теоретичних положень допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача. Не вміє аргументовано довести власну думку
<u>1 бал</u>	Студент може відтворити окремі фрагменти з теми практичного заняття. Поверхово розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Знання є безсистемні.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Оцінка за самостійну роботу в балах	Критерії оцінювання
<u>3 бали</u>	Студент в повній мірі, правильно та аргументовано розкриває зміст самостійного заняття. Проявляє самостійність та творчий підхід до реалізації завдань. Виконане самостійне заняття підготовлене та здане

	вчасно.
<u>2 бали</u>	Самостійне заняття виконано на репродуктивному рівні без прояву самостійності. При розкритті деяких питань є окремі несуттєві неточності. Виконане самостійне заняття підготовлене та здане вчасно.
<u>1 бал</u>	Самостійне заняття виконано на репродуктивному рівні без прояву самостійності. При розкритті деяких питань є окремі несуттєві неточності. Виконане самостійне заняття підготовлене та здане не вчасно.

Критерії оцінювання екзамену (тести + практичне завдання)

Максимальна кількість балів за підсумковий тест – 100.

70 тестових завдань оцінюються максимально в 70 балів (1 питання = 1 бал)

Одне завдання на відповідність оцінюється в 5 балів (1 правильна відповідність = 1 бал, 5 правильних відповідей = 5 балів)

Практичне завдання до підсумкового тесту оцінюється максимально в 25 балів.

Критерії оцінювання практичного завдання

Критерії	Максимальні бали	Деталізація критеріїв
1. Вибір методів діагностики	5	5 балів: методи ідеально відповідають характеру проблемної ситуації. Вибір кожного методу повністю та глибоко обґрунтований із посиланням на теоретичні знання. 4 бали: методи відповідають ситуації. Обґрунтування наявне, але недостатньо глибоке або обґрунтовано не всі методи. 2–3 бали: вибір методів частково відповідає ситуації або присутнє поверхнєве обґрунтування. 1 бал: вибір невідповідний або повністю відсутнє обґрунтування.
2. Уточнення доцільності проведення саме даних обраних методів	7	6–7 балів: Доцільність чітко, логічно та вичерпно описана, повністю враховано особливості застосування методів. 5 балів: Доцільність загалом прописана чітко, але присутні несуттєві неточності 3–4 бали: доцільність логічно не структурована або суттєво неповна. Є значні пропуски в послідовності застосування. 1–2 бали: Опис хаотичний, з грубими помилками в послідовності або відсутнє врахування особливостей методів.
3. Формулювання запитань для клієнта	6	5–6 балів: запитання чітко, зрозуміло та професійно сформульовані. Охоплюють усі ключові аспекти проблемної ситуації (наприклад, когнітивний, емоційний, поведінковий). 4 бали: запитання зрозумілі, але не охоплюють 1–2 ключові аспекти або деякі формулювання потребують уточнення. 2–3 бали: запитання розмиті, мають помилки у формулюванні або спрямовані лише на поверхнєві аспекти проблеми. 1 бал: запитання некоректні, незрозумілі або повністю не відповідають меті діагностики.

4. Професійний підхід та етика	5	5 балів: повне дотримання всіх професійних стандартів (відповідність методів, нейтральність формулювань) та безумовне відображення етичних норм (конфіденційність, повага) в тексті завдання. 4 бали: загалом професійний підхід, але є дрібні порушення стандартів або нечіткість у відображенні етичного аспекту. 2–3 бали: наявні порушення професійних стандартів (наприклад, використання маніпулятивних формулювань) або недостатня увага до етичних норм. 1 бал: присутні грубі етичні помилки або значні порушення професійних вимог у роботі.
5. Правильність та обґрунтованість виконання завдання	2	2 бали: завдання виконано коректно, точно та без помилок. Усі пункти виконано відповідно до вимог. 1 бал: у виконанні завдання є 1–2 несуттєві помилки або дрібні неточності. 0 балів: багато помилок або невиконання окремих пунктів.
Загальна сума	25	

Максимально набрана сума за практичні та самостійні роботи **50 балів**
 Форма звітності: екзамен (тести + практичне завдання) – 100 балів : 2 = **50 балів**.
 Максимальна кількість балів за дисципліну – **100**.

Шкала оцінювання

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	X (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Галян І.М. Психодіагностика. Київ : Академвидав. 2011. 464 с.
2. Комінко С.Б. Кращі методи психодіагностики : навч. посіб. Тернопіль. 2005. 408 с.
3. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика. Київ : Ніка-Центр. 2010. 400 с.
4. Кушнір Ю.В. Психодіагностика. Навчальний посібник. Донецьк. : КиЦ. 2012. 346 с.
5. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики: навч. посіб.-3-є видання. Київ. : Видавничий Дім «Слово». 2013. 464 с.
6. Самошкіна Л. М. Психодіагностика: навч. наоч. посіб. з мультимедійним курсом / Під ред.чл.-кор. АПН України, професора Е.Л. Носенко. Київ : Університетська освіта. 2019. 442 с.

7. Терлецька Л.Г. Основи психодіагностики. Навчальний посібник. Київ : Главник. 2016. 144 с.
8. Чала Ю.М., Шахрайчук А.М. Психодіагностика: навчальний посібник. Харків. : НТУ «ХП». 2018. 246 с.

Додаткові

1. Поліщук С.А. Методичний довідник з психодіагностики. Суми. : Університетська книга. 2009. 442 с.
2. Психологу для роботи : діагностичні методики : збірник / уклад.: М.В. Лемак, В.Ю. Петрище]. вид. 2-ге, виправл. Ужгород : Олександр Гаркуша. 2012. 616 с.
3. Словник-довідник з психологічної діагностики / Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Київ : Наук. Думка. 1989. 200 с.
4. Скребець В.А. Психологічна діагностика : навч. посібник. 2-е вид. перероб. та доповн. Київ : МАУП. 2001. 152 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://library.bdpu.org.ua/> Бібліотека БДПУ
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека імені В. І. Вернадського
3. <http://nplu.org/> Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
4. <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe> C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB
Електронна бібліотека “УКРАЇНКА”
5. <https://zounb.zp.ua/> Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека
6. <https://kdket.lcloud.in.ua/ebook/224> Навчальна хмара. Електронні підручники.